

Tampere 1977

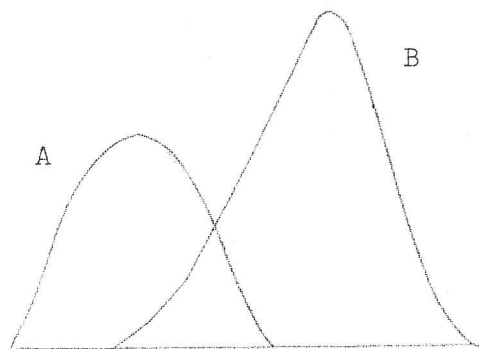
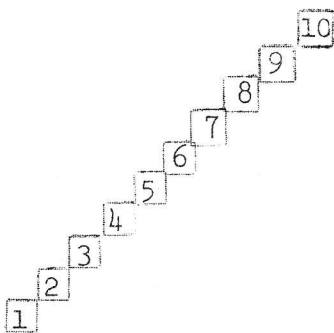
Sauli Takala

Peruskoulun pedagogiikan kurssi

Hajahuomioita Grännan kansainvälisestä seminaarista

Seminaarin johtoaajatuksena oli etenkin Ralph W. Tylerin ja Benjamin S. Bloomin esittämä ajatus, että koulun tulee auttaa kaikkia oppilaita saavuttamaan asetetut tavoitteet ja että käytännöllisesti katsoen kaikki oppilaat voivat saavuttaa tavoitteet (ns. mastery learning, learning for mastery). Koulun tehtävänä ei ole valikoida, vaan sen tulee opettaa kaikkia lapsia ja mukautua oppilasjoukon heterogeenisuuden vaatimalla tavalla. Mastery learning on ennen muuta tärkeä oppilaiden mielenterveydelle. Oppilas, joka ei saavuta tavoitteita vaan epäonnistuu jatkuvasti, alkaa vähitellen uskoa, ettei hän voikaan oppia. Mastery learning-tekniikka pyrkii vahvistamaan oppilaiden itsetuntoa: "Minä pystyn oppimaan tämän asian, vaikka se onkin vaikeaa ja vaatii aikaa."

Mastery learning -strategia edellyttää, että opetuksen tavoitteet ja opetuksen sisältö on tarkasti määrätty. Tämä sen vuoksi, että menettelyyn kuuluu olennaisena osana evaluointi (formatiivinen, summatiivinen ja diagnostinen). Opetussisältö on jaettu yksiköihin (unit), jotka usein muodostavat hierarkkisen järjestelmän.

Ensimmäisen yksikön oppiminen on edellytyksenä toisen yksikön oppimiselle, toinen kolmannen oppimiselle jne. Jos ei noudateta mastery -strategiaa, voi syntyä sellainen tilanne, että yhdeksännen yksikön hallitsee vain esim. 10 % oppilaista. Kunkin yksikön jälkeen on formatiivinen koe, joka kattaa kaikki yksikön elementit (koetehtävät eivät siis muodosta otosta mahdollisista elementeistä). Kokeen tulosten perusteella annetaan oppilaalle tarkat ohjeet siitä, mitä hänen tulee tehdä, jos hän ei hallinnut asiaa. Oppilaat saavat käyttää periaatteessa niin paljon aikaa ensimmäisen yksikön oppimiseen kuin he tarvitsevat. Eräissä tutkimuksissa on todettu, että toisen yksikön hallintaan vaadittava aika supistui niin, että se oli vain 10% ensimmäisessä yksikössä tarvitusta ajasta. Jos ajan ei anneta vaihdella, ts. jos kaikki oppilaat käyttävät yhtä paljon aikaa, syntyy tavallisesti A-käyrän

muotoinen tilanne, mutta jos oppilaat periaatteessa saavat käyttää tervitsemansa ajan asian opiskeluun, on käyrän B muotoinen tilanne mahdollinen. Lähes kaikki oppilaat ovat saavuttaneet asetetun tavoitteen.

Mastery learning on verrattain uusi käsite, mutta sitä on pyritty soveltamaan muutamissa kokeiluissa. Tehokkaaksi keinoksi on todettu se, että oppilaat kokoontuvat pienissä ryhmissä tarkastelemaan formatiivisissa kokeissa saavuttamia tuloksia ja pyrkivät tämän tiedon perusteella auttamaan toisiaan. Muita keinoja on myös käytetty: a) oppilaat lukevat uudelleen oppikirjan ko. kohdat, b) oppilaat lukevat samalle asteelle laadittua muuta oppikirjaa, c) oppilaat tekevät työkirjan tehtäviä tai ohjelmoituja tehtäviä, d) oppilaat käyttävät audiovisuaalisia välineitä.

Mastery learning järjestelmä merkitsee myös sitä, että oppilasarvostelu muuttuu. Suhteellisen arvostelun sijasta, jolloin vain tietty pieni osa saa kiitettävän arvosanan, noudatetaan tavoitteeseen perustuvaa arvostelua. Tällöin on jopa 90% oppilaista saanut kiitettävän arvosanan.

Tämän hetkisen tiedon mukaan ei ole olemassa yhtä ainutta tietä asian hallintaan. Ongelmana onkin saada selville millainen menettely olisi tehokas kunkin oppilaan kohdalla. Kun oppilas saa sekä subjektiivista että objektiivista (formatiivinen koe) vahvistusta, että hän oppii, hänen suhtautumisensa opiskeltavaan asiaan muuttuu. Oppilas haluaa kontrolloida ympäristöään ainakin tietyissä määrin. Asian hallinta koulu-työssä merkitsee, että hän pystyy kontrolloimaan erästä osaa ympäristöään. Kiinnostus asiaan on sekä asian hallinnan syy että seurausta hallinnasta. Eräs mastery learning-strategian seurauksista onkin lisääntynyt motivaatio oppia lisää,